

Alþingi
Erindi nr. P 130/930
komudagur 3.2.2004

FRAMSÓKNARFLOKKURINN

Kópavogi, 29. janúar 2004

Allsherjarnefnd Alþingis
B.t. Sigrúnar Brynju Einarsdóttur, nefndarritara,
nefndarsvið Alþingis,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umsögn Landsambands framsóknarkvenna vegna frumvarps til laga um breytingar á almennum hegningarlögum nr. 19, 1940, með síðari breytingum, 38. mál 130. löggjafarþings 2003-2004.

Landssamband framsóknarkvenna (hér eftir nefnt LFK) fagnar framkomnu frumvarpi, um breytingar á almennum hegningarlögum sem ætlað er að sporna gegn því athæfi að einstaklingar noti sér bágindi annarra með því að kaupa sér kynmök. Þá vill LFK lýsa yfir sérstakri ánægju sinni með að um er ræða frumvarp sem hefur víðtækan þverpólitískan stuðning kjörinna fulltrúa Alþingis enda um mjög mikilsvert mál að ræða fyrir samfélag okkar.

LFK hefur í gegnum tíðina lagt áherslu á að senda frá sér ályktanir með hvatningu um að spornað verði gegn því að grundvallarreglur siðferðis í samfélaginu séu vanvirtar.

Á 10. landsþingi LFK 2002 var eftirfarandi ályktun samþykkt:

„ 10. landsþing Landssambands framsóknarkvenna varar við þeirri óheillaþróun sem á sér stað með klámvæðingu á Íslandi. LFK bendir á mikilvægi þess að unnið sé gegn mannréttindabrotum á konum sem fluttar eru mansali milli landa. Jafnframt skorar þingið á karlmenn að eiga ekki viðskipti við klámbúllur. Þá skorar þingið á sveitarstjórnir í landinu að veita ekki leyfi fyrir slíkri starfsemi. “

Þá var á 11. landsþingi LFK 2003 samþykkt ályktun um að sú breyting yrði gerð á almennum hegningarlögum að kaup á vændi yrðu gerð refsiverð.

„ 11. landsþing Landssambands framsóknarkvenna leggur til að sú breyting verði gerð á almennum hegningarlögum að kaup á vændi verði gerð refsiverð. Landsamband framsóknarkvenna hafnar því að líkami karls, konu eða barns geti verið söluvara og andlag í viðskiptum og telur breytinguna til þess fallna að vinna gegn mansali og klámvæðingu. “

Mansal er því miður orðið eitt af þeim stærstu vandamálum sem alþjóðasamfélagið þarf nú að glíma við. Glæpahringir hafa séð sér leik á borði vegna þess ástands sem skapast hefur á undanförunum árum í fátækum löndum Austur-Evrópu og fyrrum ríkjum Sovétríkjanna, þar sem efnahagsleg og félagsleg eymd er mikil. Er svo komið að mansalið er orðinn iðnaður sem talinn er velta jafnvel mun meira fé en verslun með ólögleg eiturlyf. Því er orðið brýnt að grípa til aðgerða til að sporna við starfsemi sem þessari og því nauðsynlegt að gera yfirvöldum kleift að grípa til viðhlítandi úrræða svo sem refsinga. Af þessum sökum getur frumvarpið ef það verður að lögum orðið mikilvægt tæki í baráttunni gegn mansali með því að minnka eftirspurn eftir kaupum á vændi.

Fullyrða má að vændi er jafnframt afleiðing af stærra vandamáli samfélagsins eins og skýrsla er dómsmálaráðherra lét nýverið vinna, „ Vændi á Íslandi og félagslegt umhverfi þess “ gaf skýrlega til kynna. Flestir seljendur vændis af báðum kynjum eru oft fórnarlömb ofbeldisbrota annarra og/eða eiturlyfjafíknar og hafa gert tilraunir til sjálfsvígs, sem er auðvitað fyrst og fremst vegna ótrúlegrar andlegrar vanlíðunar. Þeir eru fíkniefnaneytendur sem í eymd sinni leiðast út í vændi til að fjármagna neyslu sína, einstaklingar af báðum kynjum sem oft hafa sætt kynferðislegri mistnotkun sem börn og unglingar og sitja eftir niðurlægð, með sjálfsmynd sem er brotin og full sjálfsfyrirlitningar. Af þessu má leiða að vændi tengist með skýrum og marktækum hætti alvarlegustu hliðum íslensks samfélags.

Til þess að hægt sé að komast að rótum vandans er mikilvægt að leggja ábyrgð á kaupanda vændis og þar með má telja auknar líkur á því að eftirspurn eftir vændi minnkl.

Eins og áður hefur komið fram er það yfirleitt svo að erfiðar félagslegar aðstæður eru oftast en ekki ástæða þess að einstaklingar leiðast út í það að stunda vændi. Því má telja að ef sala þess er áfram höfð refsiverð þá yrði það til þess að vandamálið kæmist ekki upp á yfirborðið vegna hræðslu við refsingar. Það yrði því á allan hátt mun erfiðara að uppræta þetta alvarlega þjóðfélagslega mein.

Með þessar ofangreindu staðreyndir að leiðarljósi vill LFK styðja þær breytingatillögur sem Jónína Bjartmarz, alþingismaður hefur kynnt að hún muni leggja til við frumvarpið. Eftirgreindar breytingar á efni frumvarpsins eru því lagðar til:

1) Tillaga um breytt orðalag í 1. gr. frumvarpsins:

Hver sem greiðir fyrir kynlífsþjónustu af nokkru tagi skal.....

LFK leggur til að hugtakið *kynlífsþjónusta* verð felld úr frumvarpinu þar sem merking þess getur verið á reiki og gæti valdið erfiðleikum í framkvæmd. Þess í stað er lagt til að notað verði hugtakið vændi og það skilgreint í reglugerð, þ.e.a.s. að vændi taki til samræðis eða annarra kynferðismaka gegn greiðslu.

2) Tillaga um breyttan refsiramma:

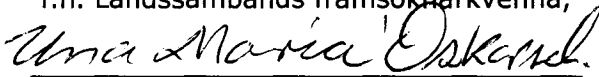
Í 1. og 2. mgr. 1. gr. frumvarpsins er fjallað um refsirammann. Þar kemur fram í 1. mgr. að refsing fyrir kaup á kynlífsþjónustu skuli vera allt að tveggja ára fangelsi. Í 2. mgr. er kveðið á um að hver sá sem hefur tekjur af milligöngu af vændi annarra skuli sæta fangelsi allt að fjórum árum.

LFK leggur til að neðri mörkum refsirammans í frumvarpinu verði breytt á þann hátt að hægt verði að ljúka málum kaupanda vændis með greiðslu sektar.

LFK vill að lokum ítreka mikilvægi þess að þessar breytingar á almennum hegningarlögum samkvæmt frumvarpi þessu nái fram að ganga. Eitt alvarlegasta vandamál samtímans viðskipti með fólk sérstaklega börn og konur verður að stöðva með öllum ráðum. Að mati LFK er þetta frumvarp þungt lóð á þá vogarskál.

Virðingarfyllst,

f.h. Landssambands framsóknarkvenna,

Una María Óskarsdóttir,
formaður LFK.